

Tanagers

Gerard Ouweneel

Om in Brazilië te geraken brachten zeven vogelaars een nacht vol ongemak door in een Boeing Triple Seven. Doel was de Pantanal, één van de meest fameuze wetlands op deze wereld. Door toedoen van luchtvaartmaatschappij Varig en het warhoofdige beleid op het Parijse vliegveld Charles de Gaulle kreeg de terugreis het karakter van een overlevingstocht. Maar dat is een ander verhaal. Alvorens naar de Pantanal door te reizen ging het eerst naar de Serra dos Tucanos, een gebied met relictten aan Atlantisch regenwoud, twee uur rijden van Rio de Janeiro. Van de drie begrippen Atlantisch, regen en woud manifesteerde zich bij ons bezoek vooral de regen. En niet zo weinig. Daardoor kwamen de vogelaars de eerste dag niet verder dan het brede, overdekte buitenterras. Daarmee hadden ze vrede, want afgezien van een binnen handbereik liggend assortiment Braziliaanse lekkernijen, was het in die tuin een permanent vogelfestival. Door ruime toepassing van vernuftige installaties die onafgebroken een stroom van attractief vogelvoer produceerden, had eigenaar Andy Foster die tuin weten te herscheppen in een vogellustoord. Die avond bevatte de tuinlijst dan ook een opsomming van tientallen soorten, waaronder een bescheiden rijtje tanagers. Zo begon het. Onder leiding en regie van degenen die met kleine (bos)vogeltjes in hun sas zijn, sprokkelde het gezelschap de volgende dagen steeds meer nieuwe tanagers bijeen. Allengs kreeg het speuren naar nieuwe soorten tanagers het karakter van postzegels verzamelen. 's Avonds, bij het bijwerken van de lijst waargenomen vogelsoorten, kwam de tanagerstand apart op tafel. 'Er zijn meer dan 340 soorten,' wist Adriaan Dijkzen fijntjes te vertellen. 'Troost je, die vind je niet allemaal hier,'

voegde hij eraan toe. Toch gebeurde het dat onze taalschat werd uitgebreid met een nieuw werkwoord: tanageren, uit te spreken met de klemtoon op de derde lettergreep van achteren. 'Wat gaan we vandaag doen, vogelen of tanageren?' Bij het speuren naar vogels in een tropisch regenwoud zijn puntige kanttekeningen te plaatsen. In het Jardim da Amazônia dreigde binnen ons groepje een schisma. Dat gebeurde toen ieder, turend door de groene muur, zijn analyse opsomde van een zich ergens in het achterliggende woud bevindende, mogelijk begerenswaardige soort. 'De wangen zijn groenachtig,' meldde iemand. 'Noem je dat groenachtig, ik vind dat rufous,' was het bescheid. Zo ging het een poosje door, tot enkelen meldden dat hij weg was. 'Nee, hij zit er natuurlijk nog,' reageerde de oppositie. Enfin, toen werd wel duidelijk dat ze bezig waren met elkaar af te troeven met de kenmerken van verschillende beestjes. En dan waren er natuurlijk de wonderbaarlijke resultaten van de digitale fotografie. Bij een problematisch vogelschimmeltje in een dicht bosje gaat het dan zo: discussies en nijdig geblader in veldgidsen die, voor wat Brazilië betreft, vooralsnog op een niveau van vóór het 'Peterson-tijdperk' zijn. Dan gebaart de digitale hoffotograaf in de groep, in ons geval Gert of de zoon Bart, triomfantelijk naar het schermje aan de achterzijde van zijn toestel, waar het kwetsieuze vogeltje onwaarschijnlijk groot en scherp is te bewonderen... Einde discussie. Het zal vast gebeuren dat wij, omringd door allerlei aangename zaken, thuis in de leunstoel genieten van droomsoorten, die vrienden op hetzelfde moment na veel gezwoeg vinden in een uithoek van deze wereld. Een leuk vooruitzicht voor bejaard geworden leden

van de Club 4500!

Terug naar ons tanagerfestival. Het gezocht naar nieuwe tanagers ging door met zelfs het watervogelwalhalla van de Pantanal in zicht. Aangestaard door Brazilianen alsof ons gezelschap bestond uit Star Wars-creatures, speurden wij morsige stadsbuitenwijkjes af. Een paar kilometer verder lag de Pantanal met zijn Zonnerrallen, Hyacintara's, Vale Reuzennachtzwaluwen en misschien zelfs Agamireigers. Voor uw schrijver was de laatste de wenssoort van het bewuste Brazilië-uitstapje. Ik kreeg het verwijt te horen mijn frustraties niet langer de baas te zijn. Want degenen die er zich toe kunnen zetten mijn schrijfsels te lezen, kunnen weten dat binnen het wijde spectrum van het kijken naar vogels, gescharrel door een woud op zoek naar tanagertjes, niet direct op de eerste plaats komt. Ik was niet alleen. Arie legde zich toe op toekans, waarbij de arassari's zijn favoriet werden.

Hij verwierf zich dan ook de bijnaam 'Arie-arassari'. Alles kwam goed, behalve die Agamireiger. Maar tot op de laatste dag in de Pantanal werd er óók getanaged. 'Veertig soorten tanagers hebben we,' verklaarde Adriaan voldaan na afloop, bij de opmaak van de boekhouding.